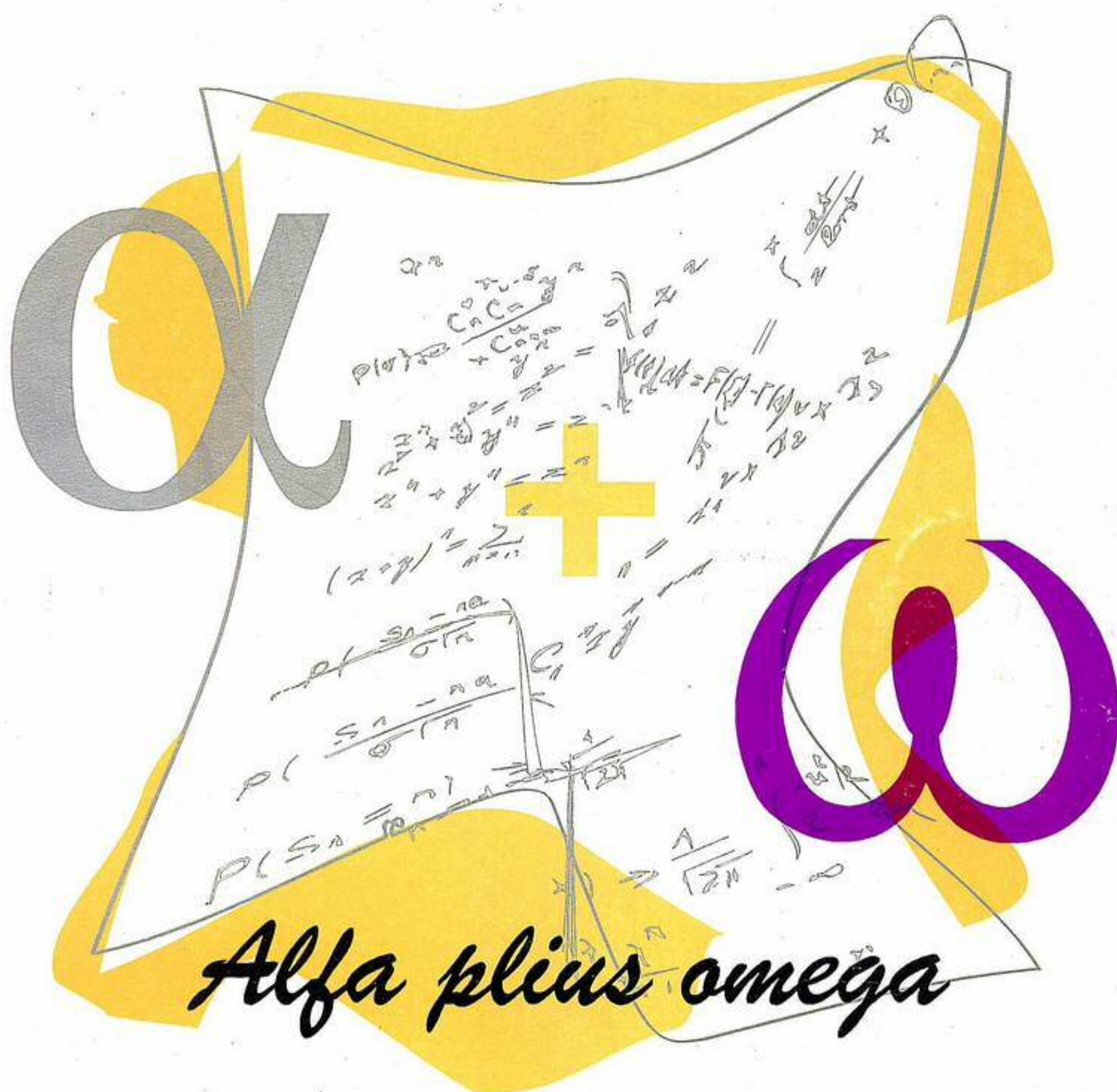

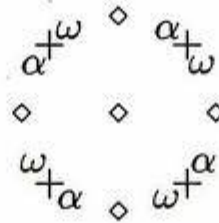
MATEMATIKOS ŽURNALAS

1996 m.

Nr. 1

1996

Nr. 1

Alfa plus omega

„Lietuvos matematikos rinkinio“ priedas
Išeina du numeriai per metus

Spausdinamus straipsnius skirstome į šiuos skyrius:

Apžvalgos. Atskiras matematikos kryptis ar problemas apžvelgiantys straipsniai, paprastai nereikalaujantys iš skaitytojo itin specialaus išankstinio pasiruošimo.

Matematinės idėjos. Neilgi straipsniai, kuriuose aptariami įvairūs matematiniai sąryšiai, sąvokos, teoremos, jų įrodymai, taikymai bei interpretacijos.

Matematikos istorija. Matematikos sąvokų, problemų istorinę raidą aptariantys straipsniai, taip pat matematikų biografijos bei kiti matematikos istorijai skirti rašiniai.

Matematinio gyvenimo aktualijos. Informacija apie matematinio gyvenimo įvykius, proginiai rašiniai, požiūriai, vertinimai, matematikos terminai, knygų recenzijos ir kt.

Matematikos mokymas ir dėstymas. Matematika vidurinėse ir aukštosiose mokyklose, nuomonės, problemos, požiūriai.

Uždaviniai. Spausdinsime skaitytojų pateiktų uždavinių sąlygas, taip pat įdomiausius sprendimus. Uždavinius grupuosime į du skyrius:

α – mokyklinė (elementarioji) matematika,

ω – uždaviniai iš universitetinių matematikos kursų.

Curiosa mathematica. Visa, kas įdomu ir vienaip ar kitaip susiję su matematika, matematinis humoras.

Atsakomasis redaktorius: Vilius Stakėnas

Redaktorių taryba

Aleksandras Baltrūnas, Romualdas Kašuba, Eugenijus Manstavičius,
Hamletas Markšaitis, Alfredas Račkauskas

Kalbos redaktorė Zita Manstavičienė

Viršelio dailininkas Jaroslavas Rakickis

Adresas: „ $\alpha + \omega$ “, Naugarduko 24, 2006 Vilnius

Matematika yra alpinizmas. Kad pasiektum kokią viršukalnę, turi gerai pasirengti, palaikyti gerą formą, o svarbiausius etapus turi dažniausiai įveikti vienas. Monografijos ir žurnalai bibliotekose – tai vis tų matematinių žygių dokumentai. Bet kokia kalba jie parašyti?

Matematikai paprastai nesitiki, kad kas nors specialiai nepasirengęs skaitys jų darbus. Kita vertus, be matematinio formalizmo – pažymėjimų, formulių, viso to pašaliečiui sunkiai išvelgiamo raizginio – neįmanoma tiksliai ir išsamiai išreikšti matematinės idėjos.

Bet gal įmanoma tą brūzgyną kiek praretinti, kad matematinės idėjos esmė neišslystų, kad liktų bent „matematinių viršukalnių“ dvelksmas? Menininkai moka reikšti idėjas ir minimaliomis priemonėmis, o matematikai? Tepabando!

Šio numerio autoriai bando tai daryti rašydami apie skaičių teoriją. Didžioji tekstų dalis nereikalauja išankstinių žinių, bet skaitytojas ras ir sudėtingesnių fragmentų. Tenenusivilia! Juk pavadinime pažadėta: bus apie pradmenis (alfa), bet bus šis tas ir iš priešakinio matematikos fronto.

Taigi žurnalas apie matematiką, jos faktus ir idėjas. Kam jis gali rūpėti? Kam gali būti naudingas?

Gal universitetuose matematiką studijavusiems žmonėms, nenorintiems jos pamiršti, gal matematikos mokytojai, dėstytojai ir studentai ras sau įdomių temų, gal koks gabus jaunuolis (jaunuolė) kur nors Lietuvos pakrašty nesijaus visai vienas (viena) su savo matematinėmis idėjomis.

Tad kviečiame į žurnalo puslapius! Ne tik į šiuos, jau prirašytus, bet ir į būsimus, dar tuščius, dar netapusius matematinio gyvenimo atspindžiu. Kviečiame rašyti, dalintis matematinėmis mintimis. Visus, kam rūpi šis senas, bet veržliai besivystantis mokslas, jo dabartis ir, žinoma, ateitis...

1996 m. liepos 27 d. profesoriui

Jonui Kubiliui

sukanka 75 metai.

Žodžiai, kuriuos šia proga galima pasakyti, yra arba per lengvi, arba per puošnūs.

Galima išvardinti reikšmingus profesoriaus matematikos darbus, tačiau ne mažiau svarbu prisiminti, kad įvairialypė jo veikla daugeliui talentingų žmonių padėjo rasti savo kelią į matematiką, o kalbant bendriau, – į intelektualinės saviraiškos erdvę.

Lietuvos matematikai sveikina profesorių sukakties proga... Metai tesirikiuoja, tebūna dosnūs!

Turinys

Apžvalgos

- H. MARKŠAITIS**
Neapibrėžtinės lygtys: algebrinės skaičių teorijos užuomazga 7
- V. STAKĖNAS, G. STEPANAUSKAS**
Analizinės skaičių teorijos apžvalga 19
- J. KUBILIUS**
Rymano dzeta funkcija ir jos paslaptys 47

Matematikos istorija

- A. BALTRŪNAS**
Apie vieną A. Baranausko prielaidą 55
- E. MANSTAVIČIUS**
Lietuvos matematikų draugijos seminarui – keturiasdešimt metų 59

Matematinės idėjos

- J. KUBILIUS**
Pirminiai skaičiai ir kriptografija 65

Uždaviniai 71

- R. KAŠUBA**
Kelios Lietuvos komandą į Švediją lydėjusio asmens pastabos apie kelionę ir jos priešistorę 75

Curiosa mathematica

- Galbūt tikros istorijos 77